

1. Σκοπός και περιεχόμενο του Ολοήμερου Νηπιαγωγείου

Το Ολοήμερο Νηπιαγωγείο που θεσπίστηκε με το Ν. 2525/1997, άρθρο 3 (ΦΕΚ 188 Τ.Α'), είναι ένας καινοτόμος θεσμός της Εκπαίδευσης που απαντά στις εκπαιδευτικές ανάγκες των παιδιών μιας σύγχρονης κοινωνίας.

Σκοπός του Ολοήμερου Νηπιαγωγείου είναι η αναβάθμιση της προσχολικής εκπαίδευσης, η ολόπλευρη, αρμονική και ισόρροπη ανάπτυξη των παιδιών ηλικίας 4-6 χρόνων στο πλαίσιο των ευρύτερων στόχων της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, η ολοκληρωμένη προετοιμασία των νηπίων για το δημοτικό σχολείο, η ενίσχυση του ρόλου της κρατικής μέριμνας με στόχο την μείωση των μορφωτικών και κοινωνικών διακρίσεων και η εξυπηρέτηση των εργαζόμενων γονέων.

Ο σκοπός αυτός επιτυγχάνεται μέσα στα πλαίσια των οργανωμένων και αυθόρμητων δραστηριοτήτων, όπως αυτές ορίζονται από τα ισχύοντα Προγράμματα Σπουδών του Νηπιαγωγείου, τα οποία βοηθούν τα νήπια να αναπτυχθούν σωματικά, συναισθηματικά, νοητικά και κοινωνικά, στο πλαίσιο του ενιαίου σχεδιασμού της εκπαίδευσης.

Ειδικότερα, στο Ολοήμερο Νηπιαγωγείο :

? Παρέχεται περισσότερος χρόνος για εξατομικευμένη εκπαίδευση και για ένα πρόγραμμα πιο κατάλληλο αναπτυξιακά.

? Υπάρχει περισσότερος χρόνος, ώστε να αναπτύξουν τα παιδιά μια θετική αυτοεικόνα και περισσότερο σεβασμό για τον εαυτό τους και για τους άλλους.

? Οι χρονικές φάσεις για μαθησιακές εμπειρίες είναι μεγαλύτερες, και πραγματοποιούνται σε πιο ξεκούραστη ατμόσφαιρα.

? Υπάρχει περισσότερος χρόνος για την παιδαγωγό να παρατηρεί και να ανακαλύπτει τις ατομικές ανάγκες των παιδιών, αλλά και να δείχνει μεγαλύτερη προσοχή στο καθένα χωριστά. Επίσης, παρέχεται περισσότερος χρόνος για την αντιμετώπιση ατομικών προβλημάτων, καθώς και των ιδιαιτεροτήτων των διγλωσσων, των παιδιών με ειδικές ανάγκες κ.ά.

? Υπάρχει μεγαλύτερη ευλυγισία στο πρόγραμμα και παρέχεται περισσότερος χρόνος για παιχνίδι, συζητήσεις, εξερευνήσεις, ανακαλύψεις, πρακτική στην ανάπτυξη δεξιοτήτων και τη λήψη αποφάσεων, καθώς και για δραστηριότητες που συνήθως δεν αναπτύσσονται αρκετά στο κλασικό πρόγραμμα (π.χ. εκπαιδευτικοί περίπατοι, μαγειρική, δραματοποίηση ή κουκλοθέατρο).

? Δίδονται περισσότερες ευκαιρίες στα παιδιά, ώστε να αναπτύξουν κοινωνικές σχέσεις με τα άλλα παιδιά ή τις παιδαγωγούς.

? Παρέχεται επιπλέον χρόνος στα παιδιά να μιλούν για τις εμπειρίες τους, να επιλύουν προβλήματα και να σκέφτονται κριτικά.

? Υπάρχει μεγαλύτερη εξισορρόπηση μεταξύ των δραστηριοτήτων που προτείνονται από την παιδαγωγό και αυτών που ξεκινούν από τα παιδιά.

? Υπάρχει καλύτερη σύνδεση των δραστηριοτήτων και μείωση των μεταβατικών φάσεων.

? Παρέχεται περισσότερος χρόνος κατά τη διάρκεια του γεύματος, ώστε να συζητήσουν για την υγιεινή διατροφή, για καλές συνήθειες όσον αφορά το φαγητό, να πάρουν

διάφορους ρόλους κ.ά.

? Το πρόγραμμα και το περιβάλλον είναι πιο σταθερά για τα παιδιά, τα οποία αναγκαστικά θα πήγαιναν σε άλλο μέρος ή κέντρο, στο οποίο θα τα φρόντιζαν άλλοι, μέχρι να τα παραλάβουν οι γονείς τους.

? Προσφέρεται περισσότερος χρόνος στην παιδαγωγό να γνωρίσει καλύτερα τους γονείς και να έχει τη δυνατότητα να συνεργάζεται μαζί τους.

? Η ημέρα κυλάει με λιγότερο άγχος για τα παιδιά και τις παιδαγωγούς, λόγω της άνεσης που παρέχει το ολοήμερο πρόγραμμα.

2. Παιδαγωγική καθοδήγηση και διοίκηση των Ολοήμερων Νηπιαγωγείων

Ο θεσμός του ολοήμερου Νηπιαγωγείου αναβαθμίζεται και αποκτά αξιοπιστία στη συνείδηση των γονέων και της κοινωνίας γενικότερα, όταν το ίδιο το πρόγραμμα που εφαρμόζεται είναι αξιόπιστο και ελκυστικό. Πρώτιστο λοιπόν καθήκον της εκπαιδευτικής κοινότητας αποτελεί η προώθηση του προγράμματος του ολοήμερου νηπιαγωγείου που αφορά όλα τα στελέχη της Εκπαίδευσης, αλλά και τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς.

Οι Περιφερειακοί Διευθυντές Εκπαίδευσης δίνουν τις απαραίτητες κατευθύνσεις, καθοδηγούν, εποπτεύουν, ελέγχουν και συντονίζουν την πορεία του προγράμματος.

Οι Προϊστάμενοι Επιστημονικής και Παιδαγωγικής Καθοδήγησης καθοδηγούν, συντονίζουν τους Σχολικούς Συμβούλους Προσχολικής Αγωγής και εποπτεύουν την πορεία του προγράμματος.

Οι Σχολικοί Σύμβουλοι Προσχολικής Αγωγής αναλαμβάνουν την επιστημονική και παιδαγωγική στήριξη του θεσμού, παρακολουθούν και συντονίζουν την πορεία του προγράμματος, επιμορφώνουν τους εκπαιδευτικούς, συμμετέχουν στην κατάρτιση του ημερήσιου προγράμματος.

Οι Διευθυντές Εκπαίδευσης και οι Προϊστάμενοι των Γραφείων μεριμνούν για τη συγκρότηση των τμημάτων, την έγκαιρη στελέχωσή τους και τον έλεγχο της λειτουργίας τους.

Οι Προϊστάμενες/οι των Νηπιαγωγείων οργανώνουν αποτελεσματικά όλες τις παραμέτρους και ενεργούν καταλλήλως, ώστε να διασφαλιστεί η άρτια λειτουργία και εφαρμογή του Ολοήμερου προγράμματος.

Οι Νηπιαγωγοί προσφέρουν τις υπηρεσίες τους για την επιτυχία του προγράμματος του ολοήμερου νηπιαγωγείου, συνεργαζόμενοι με την/τον Προϊσταμένη/ο και τις/τους συναδέλφους τους νηπιαγωγούς.

3. Θέματα λειτουργίας ? Εγγραφές νηπίων

Στο Ολοήμερο Νηπιαγωγείο φοιτούν νήπια της σχολικής περιφέρειας του Νηπιαγωγείου που έχουν την νόμιμη ηλικία και επιθυμούν να φοιτήσουν στο ολοήμερο πρόγραμμα, μετά από αίτηση ? εκδήλωση ενδιαφέροντος από τους γονείς. Σε περίπτωση που υπάρχουν κενές θέσεις είναι δυνατό να γίνονται δεκτά και παιδιά όμορης περιφέρειας, με την έγκριση του Δ/ντή ή Προϊσταμένου Εκπαίδευσης Π.Ε.

Η οργάνωση της λειτουργίας των Ολοήμερων Νηπιαγωγείων αποτελεί υποχρέωση και προτεραιότητα της επιστημονικής και παιδαγωγικής καθοδήγησης και των οργάνων της διοίκησης της εκπαίδευσης καθώς και του διδακτικού προσωπικού των σχολικών μονάδων. Η όλη προσπάθεια επικεντρώνεται στην οργάνωση του προγράμματος και στη φροντίδα για την ικανοποίηση των αιτημάτων για φοίτηση όλων των νηπίων στο ολοήμερο νηπιαγωγείο. Υποχρέωση συνεπώς των Προϊσταμένων των Νηπιαγωγείων και των προϊστάμενων τους αρχών αποτελεί η φροντίδα για την ικανοποίηση όλων των αιτημάτων για φοίτηση στο ολοήμερο νηπιαγωγείο το προσεχές έτος 2004-2005.

Για το σκοπό αυτό η Προϊσταμένη του νηπιαγωγείου δέχεται όλες τις αιτήσεις των γονέων για φοίτηση νηπίων στο ολοήμερο πρόγραμμα. Στη συνέχεια και σε περίπτωση πληθωρικού τμήματος το αναφέρει και συνεργάζεται με τον Προϊστάμενό της ώστε να βρεθούν θέσεις για όλα τα νήπια που επιθυμούν να φοιτήσουν στο ολοήμερο νηπιαγωγείο.

Ο Προϊστάμενος του Γραφείου Π. Ε. για την ικανοποίηση όλων των αιτημάτων για φοίτηση νηπίων στο ολοήμερο νηπιαγωγείο επιλαμβάνεται των περιπτώσεων υπεράριθμων νηπίων. Για το σκοπό αυτό οι γονείς θα εξυπηρετούνται με την διευκόλυνση φοίτησης ορισμένων παιδιών σε όμορα ολοήμερα νηπιαγωγεία, ώστε κανένα παιδί να μην αποκλειστεί από το ολοήμερο νηπιαγωγείο. Σε περίπτωση που δεν βρεθεί λύση ενημερώνεται εγγράφως ο Διευθυντής Εκπαίδευσης, ο οποίος θα δώσει την ενδεικνυόμενη λύση.

Όλα τα Νηπιαγωγεία μετατρέπονται σταδιακά σε Ολοήμερα Νηπιαγωγεία ύστερα από εισήγηση των Διευθυντών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, με βάση τις εκπαιδευτικές ανάγκες των παιδιών της περιοχής και εφόσον εξασφαλίζονται οι προϋποθέσεις λειτουργίας σε διδακτικό προσωπικό, σε κτιριακή και υλικοτεχνική υποδομή.

Σε ένα Νηπιαγωγείο μπορεί να παρέχεται ολοήμερο πρόγραμμα σε όλα τα τμήματα είτε να παρέχεται σε ένα τμήμα ολοήμερο πρόγραμμα και σε άλλο τμήμα κλασικό πρόγραμμα. Σ' αυτή την περίπτωση επισημαίνεται ότι τα τμήματα ως προς το εκπαιδευτικό τους πρόγραμμα λειτουργούν ανεξάρτητα και τα παιδιά που φοιτούν είτε στο κλασικό είτε στο ολοήμερο πρόγραμμα δημιουργούν αμιγή τμήματα, παρακολουθούν το κάθε πρόγραμμα στο σύνολό του και αποχωρούν με την λήξη του κάθε προγράμματος και σε καμιά περίπτωση νωρίτερα.

Σε κάθε περίπτωση η λειτουργία των νηπιαγωγείων εξετάζεται σε επίπεδο περιοχής και λαμβάνεται μέριμνα ώστε να εξασφαλίζεται η φοίτηση όλων των νηπίων σε κλασικό ή ολοήμερο πρόγραμμα.

Κανένα νηπιαγωγείο δεν θα αναστείλει τη λειτουργία του ως ολοήμερο (συμπεριλαμβανομένων και αυτών που δεν λειτούργησαν ενώ είχαν οριστεί ως ολοήμερα τα προηγούμενα έτη) μη εξαιρουμένων και αυτών στα οποία δεν κατατέθηκαν σχετικές δηλώσεις γονέων, αφού με την φροντίδα και την έγκριση των προϊστάμενων αρχών είναι δυνατόν να φιλοξενήσουν νήπια όμορων πληθωρικών νηπιαγωγείων. Επομένως, καμιά πρόταση για αναστολή λειτουργίας ολοήμερου νηπιαγωγείου δεν λαμβάνεται σε επίπεδο Γραφείου Εκπαίδευσης.

Οι Περιφερειακοί Διευθυντές Εκπαίδευσης θα υποβάλλουν μέχρι 30-9-2004 πίνακα εγκεκριμένων νηπιαγωγείων, τα οποία δεν θα λειτουργήσουν ως ολοήμερα, στον οποίο θα φαίνεται ο λόγος αναστολής του προγράμματος.

Απαραίτητη προϋπόθεση για την καλή λειτουργία του Ολοήμερου Νηπιαγωγείου είναι η εφαρμογή ενιαίου εκπαιδευτικού προγράμματος, η αρμονική συνεργασία των νηπιαγωγών

και η διαμόρφωση του κατάλληλου παιδαγωγικού κλίματος και συνθηκών για οκτάωρη παραμονή των παιδιών στο χώρο του σχολείου.

4. Εκπαιδευτικό προσωπικό

Οι θέσεις των νηπιαγωγών στα νηπιαγωγεία είναι ενιαίες, χωρίς να γίνεται διάκριση σε θέσεις για πρωινό ή απογευματινό ωράριο, για κλασικό ή ολοήμερο πρόγραμμα και

κατά συνέπεια όλες/οι οι νηπιαγωγοί έχουν τα ίδια δικαιώματα στη επιλογή των προγραμμάτων. Επομένως, στην αρχή της σχολικής χρονιάς με εισήγηση της προϊσταμένης του νηπιαγωγείου και απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων γίνεται η κατανομή του εκπαιδευτικού προσωπικού για το κλασικό και το ολοήμερο πρόγραμμα.

Κάθε τμήμα ολοήμερου προγράμματος στελεχώνεται από δύο νηπιαγωγούς για την εφαρμογή του ενιαίου εκπαιδευτικού προγράμματος. Οι νηπιαγωγοί που αναλαμβάνουν το ολοήμερο πρόγραμμα ακολουθούν εναλλασσόμενο ωράριο , η δε συχνότητα εναλλαγής στο ωράριο, για παιδαγωγικούς λόγους, δεν μπορεί να είναι μικρότερη της μιας βδομάδας ούτε μεγαλύτερη του ενός μηνός.

5. Το Πρόγραμμα του Ολοήμερου Νηπιαγωγείου

Το πρόγραμμα του Ολοήμερου Νηπιαγωγείου ορίζεται με την αριθμ. 51700/21-5-2002 Υπουργική Απόφαση,(ΦΕΚ 679 Τ.Β'). Συγκεκριμένα τονίζεται ότι «το περιεχόμενο του εκπαιδευτικού προγράμματος (πρόγραμμα σπουδών) ορίζεται από τα ισχύοντα προγράμματα Σπουδών του Νηπιαγωγείου».

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα του Ολοήμερου Νηπιαγωγείου εφαρμόζεται από 08.00π.μ. μέχρι 15.45 μ.μ. και κατανέμεται στις δύο νηπιαγωγούς που αναλαμβάνουν το ολοήμερο πρόγραμμα ως εξής:

Διδακτικός χρόνος που καλύπτει η 1η νηπιαγωγός : 08.00 - 12.00

Διδακτικός χρόνος που καλύπτει η 2η νηπιαγωγός : 11.45 - 15.45

Χρόνος κοινής παραμονής και συνεργασίας νηπιαγωγών : 11. 45 - 12.00

Το ημερήσιο εκπαιδευτικό πρόγραμμα είναι ενιαίο και προγραμματίζεται από κοινού από τις δύο νηπιαγωγούς του τμήματος. Οι δραστηριότητες του προγράμματος αυθόρμητες και οργανωμένες, πραγματοποιούνται σε όλη τη διάρκεια παραμονής των παιδιών στο Νηπιαγωγείο και μπορεί να έχουν συνέχεια και συνάφεια από την μια ημέρα στην άλλη. Η ενεργητική συμμετοχή των παιδιών είναι απαραίτητη για την υλοποίηση όσων ορίζονται από τα ισχύοντα Προγράμματα Σπουδών του Νηπιαγωγείου.

Σταθερά σημεία του προγράμματος, τα οποία ορίζονται χρονικά στο ημερήσιο εκπαιδευτικό πρόγραμμα με ευθύνη των νηπιαγωγών ύστερα από συνεργασία με την Σχολική Σύμβουλο Προσχολικής Αγωγής είναι τα ακόλουθα :

? Προσέλευση και αποχώρηση των νηπίων με την έναρξη και λήξη του εκπαιδευτικού προγράμματος αντίστοιχα.

? Πρόγευμα ? γεύμα

? Διαλείμματα

? Χρόνος ανάπαυσης.

Με απόφαση του Περιφερειακού Υπηρεσιακού Συμβουλίου (Π.Υ.Σ.Π.Ε.) είναι δυνατό να τροποποιείται η ώρα έναρξης και λήξης του εκπαιδευτικού προγράμματος, αναλόγως των τοπικών συνθηκών, χωρίς να μεταβάλλεται η χρονική διάρκειά του.

Το πρόγραμμα του ολοήμερου νηπιαγωγείου πρέπει:

? να αποτελείται από ένα συνδυασμό περιεχομένων που κρίνονται απαραίτητα για την κατάρτιση των παιδιών και ένα μεγάλο μέρος που στηρίζεται στα βιώματα των νηπίων,

? να έχει ως βάση του το παιχνίδι, το οποίο αποτελεί τον σημαντικότερο τρόπο μάθησης στην προσχολική ηλικία,

? να στοχεύει στην ολόπλευρη ανάπτυξη των παιδιών,

? να ανταποκρίνεται στις συνθήκες του περιβάλλοντος της τάξης και να ταιριάζει στα συγκεκριμένα παιδιά, στα οποία πρόκειται να εφαρμοστεί (ατομικές διαφορές, επίπεδο ωρίμανσης, ενδιαφέροντα, ανάγκες, εμπειρίες, διαφορές στο κοινωνικοπολιτισμικό περιβάλλον),

? η αξιολόγησή του να γίνεται ανάλογα με τους στόχους και το περιεχόμενό του και

? οι παιδαγωγοί που το εφαρμόζουν να συνεργάζονται όσο το δυνατόν περισσότερο μεταξύ τους για τον προγραμματισμό, την υλοποίηση και την αξιολόγησή του στον καλύτερο δυνατό βαθμό.

Το πρόγραμμα πρέπει να είναι ευέλικτο, ευπροσάρμοστο, εύπλαστο και να «αναδύεται» από τα νήπια. Δεν έχει νόημα ένα πρόγραμμα «προκατασκευασμένο» από την νηπιαγωγό που περιέχει συγκεκριμένη ύλη που πρέπει να «καλυφθεί».

Η διάρκεια και το είδος των δραστηριοτήτων που πραγματοποιούνται εναρμονίζονται με την ηλικία των παιδιών. Γνωρίζουμε καλά ότι τα παιδιά αυτής της ηλικίας δυσκολεύονται να συγκεντρωθούν για μεγάλα χρονικά διαστήματα σε μια δραστηριότητα. Έχουν ανάγκη να αλλάζει η μορφή, ο τύπος και ο χώρος των δραστηριοτήτων τους, έτσι που να μειώνονται, αν όχι να αποφεύγονται τελείως τα

σημάδια κούρασης, αδιαφορίας και διάσπασης της προσοχής. Για το λόγο αυτό φροντίζουμε να έχουμε εναλλαγή, ποικιλία και ισορροπία ανάμεσα σε δραστηριότητες:

α) ομαδικές, σε μικρές ομάδες και ατομικές,

β) αυθόρμητες και οργανωμένες,

γ) εσωτερικού και εξωτερικού χώρου,

δ) στατικές και κινητικές και

ε) που προγραμματίζουν οι παιδαγωγοί και που ξεκινούν από τα νήπια.

Η επιτυχία της δουλειάς στο ολοήμερο νηπιαγωγείο στηρίζεται στη συνεργασία των δύο νηπιαγωγών του τμήματος, στην ενιαία γραμμή δράσης τους, στη συνέχεια και στη συνάφεια του προγράμματος. Θεωρούμε σημαντικό, όπως ήδη αναφέρθηκε, να μη χωρίζεται η δουλειά της ημέρας σε δύο μέρη, πρωί και απόγευμα, αλλά να είναι ενιαία και οι απογευματινές δραστηριότητες να αποτελούν συνέχεια και εξέλιξη των πρωινών δραστηριοτήτων. Οι δύο νηπιαγωγοί σε τακτά χρονικά διαστήματα (π.χ. ανά εβδομάδα) συνεργάζονται για να αξιολογήσουν την εργασία της προηγούμενης εβδομάδας και να προγραμματίσουν αυτή της επόμενης.

6. Γεύμα

Στο Ολοήμερο Νηπιαγωγείο προβλέπεται χρόνος για το γεύμα των παιδιών, που ετοιμάζουν οι γονείς από το σπίτι. Η ώρα του γεύματος δεν καλύπτει μόνο βιολογικές ανάγκες, αλλά έχει και παιδαγωγική αξία. Κατά τη διάρκειά του, προσφέρονται ευκαιρίες στα παιδιά να μάθουν να αυτοεξυπηρετούνται, να αναπτύξουν την αυτονομία τους, να επικοινωνήσουν, να συνεργαστούν, να αποκτήσουν υγιεινές διατροφικές συνήθειες, αλλά και να κατακτήσουν διάφορες δεξιότητες καθώς συμμετέχουν ενεργητικά σε όλη τη διαδικασία. Θεωρείται σημαντικό να δίνεται στα νήπια ο απαιτούμενος χρόνος ώστε να γευματίζουν, ήρεμα, αργά, χωρίς θόρυβο, συνωστισμό και βιασύνη, που είναι σοβαρές αιτίες κόπωσης.

Η ώρα του μεσημεριανού φαγητού έχει ιδιαίτερη σημασία διότι μολονότι αποτελεί μια δραστηριότητα ρουτίνας, έχει εκπαιδευτικό χαρακτήρα, επειδή διευρύνει το πεδίο εμπειριών και γνώσεων των παιδιών.

Θεωρείται απαραίτητο να έχουν τα παιδιά πρόγευμα και κανονικό γεύμα που θα ετοιμάζεται από το σπίτι. Τα γεύματα αυτά εντάσσονται μέσα στην εκπαιδευτική διαδικασία και οι ώρες αυτές μπορούν να αποτελέσουν μια ευχάριστη και δημιουργική

φάση του προγράμματος. Και αυτό διότι οι ώρες αυτές δεν καλύπτουν μόνο βιολογικές ανάγκες των παιδιών αλλά έχουν και συγχρόνως παιδαγωγική αξία, διότι, όπως ήδη αναφέρθηκε, δίνουν στα παιδιά την ευκαιρία να κατακτήσουν δεξιότητες, να αναπτύξουν την αυτονομία τους, να επικοινωνήσουν, να συνεργαστούν και να μάθουν να αυτοεξυπηρετούνται.

Τα παιδιά έρχονται στο νηπιαγωγείο με πολλά και διαφορετικά βιώματα, αποτέλεσμα της οικογενειακής και κοινωνικοπολιτιστικής τους ζωής. Η νηπιαγωγός οφείλει να αξιοποιεί αυτές τις καθημερινές εμπειρίες των νηπίων και να τις μετατρέπει σε θετικές πηγές μάθησης. Το ίδιο συμβαίνει και με τα γεύματα.

Για αυτό, πρωταρχικός μας στόχος είναι να συμμετέχουν τα παιδιά ενεργά στον προγραμματισμό και στην οργάνωση της διαδικασίας του γεύματος, να βιώσουν την υλική, κοινωνική, χωροχρονική και λογικομαθηματική διάστασή της, και να επεξεργαστούν τις εμπειρίες και να τις μετασχηματίσουν σε οργανωμένη γνώση.

7. Ξεκούραση ? Χαλάρωση

Στο ολοήμερο πρόγραμμα προβλέπεται επίσης, χρόνος για την ξεκούραση των νηπίων μετά το γεύμα σε ειδικά διαμορφωμένους χώρους. Οι νηπιαγωγοί δημιουργούν ευνοϊκές συνθήκες ξεκούρασης και χαλάρωσης, στον ειδικά διαμορφωμένο χώρο, τον οποίο ονομάζουμε «γωνιά ξεκούρασης».

Η γωνιά ξεκούρασης δημιουργείται σε κατάλληλο σημείο της αίθουσας, αν είναι δυνατόν μακριά από θόρυβο, με χαμηλό φωτισμό. Αποτελεί ένα χώρο ευχάριστο και οικείο, στον οποίο τα παιδιά νιώθουν ασφάλεια και ζεστασιά. Παράλληλα με την «γωνιά ξεκούρασης», κατά την ώρα της ανάπαυσης, μπορεί να χρησιμοποιείται συμπληρωματικά η γωνιά της βιβλιοθήκης, ακόμη και το κουκλόσπιτο, για την περίπτωση που κάποια παιδιά έχουν ανάγκη από περισσότερη ησυχία ή και απομόνωση.

Η ώρα της χαλάρωσης και της ξεκούρασης έχει παιδαγωγική αξία, καθώς τα παιδιά:

? Σε μικρές ομάδες προετοιμάζουν τη γωνιά ξεκούρασης και χαλάρωσης και ασκούνται με αυτό τον τρόπο στην αυτοεξυπηρέτηση και τη συνεργασία.

? Βάζουν και βγάζουν παπούτσια, λύνουν και δένουν κορδόνια και ασκούν έτσι τη λεπτή τους κινητικότητα.

? Βοηθούν το ένα το άλλο, προάγουν την τάση τους για συνεργασία, διευθετούν τις μεταξύ τους συγκρούσεις και με αυτό τον τρόπο αναπτύσσουν αισθήματα προσφοράς και αλληλεγγύης.

? Σιωπούν, μιλούν χαμηλόφωνα, κινούνται ή εργάζονται σχεδόν αθόρυβα, επειδή οι άλλοι συμμαθητές τους ξεκουράζονται και εσωτερικεύουν έτσι κανόνες της κοινωνικής ζωής, ενώ παράλληλα μαθαίνουν να αναγνωρίζουν και να αποδέχονται τις ανάγκες των άλλων.

? Τακτοποιούν και κρατούν καθαρή τη γωνιά ξεκούρασης και τα υλικά της, μαθαίνουν να αυτοπειθαρχούν και ασκούνται με αυτό τον τρόπο στους κανόνες της ατομικής υγιεινής.

Βασικοί παράγοντες που πρέπει να ληφθούν υπόψη στην οργάνωση της γωνιάς είναι να νιώθουν τα παιδιά όμορφα, ευχάριστα, οικεία και να εξασφαλίζονται οι κανόνες υγιεινής.

Η χρονική περίοδος της ξεκούρασης και χαλάρωσης προσδιορίζεται από τις νηπιαγωγούς του τμήματος, με κριτήριο τις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες των παιδιών του συγκεκριμένου νηπιαγωγείου. Σε καμία όμως περίπτωση δεν μπορεί να είναι μικρότερη από 30 λεπτά της ώρας και η προτεινόμενη περίοδος γι? αυτή είναι μετά το μεσημεριανό γεύμα.

Σκόπιμο είναι να υπάρξει και μία «προπαιδεία» των παιδιών στη χαλάρωση. Υπάρχουν κατάλληλες ψυχοκινητικές δραστηριότητες, που τα εισαγάγουν και τα προετοιμάζουν γι? αυτή, όπως οι ψυχοκινητικές δραστηριότητες αναπνοής, χαλάρωσης και μυϊκού τόνου.

Με το χαμηλό φωτισμό της αίθουσας, την απαλή μουσική, τα νανουρίσματα, την αφήγηση παραμυθιών ή την ακρόαση κλασικών παραμυθιών, η χαλάρωση των παιδιών προκύπτει αβίαστα. Με ένα χάδι στο πρόσωπο ή στα μαλλιά και γενικά, με τη φυσική προσέγγιση παιδιών-νηπιαγωγού, επιτυγχάνεται καλύτερα η χαλάρωση. Κατά τη διάρκεια των πρώτων ημερών, το αίσθημα ασφάλειας και σιγουριάς των νηπίων μπορεί να ενισχυθεί με τη συμμετοχή και της νηπιαγωγού στην γωνιά της χαλάρωσης, όπου όλοι μαζί, νηπιαγωγός και παιδιά, ξεκουράζονται.

8. Συνεργασία με άλλους φορείς

Με ευθύνη των προϊσταμένων των νηπιαγωγείων προτείνεται ανά τρίμηνο να γίνεται ενημέρωση των γονέων για το πρόγραμμα και τους στόχους του ολοήμερου με την πραγματοποίηση σχετικών συγκεντρώσεων, για τις οποίες μπορεί να ζητηθεί η συνδρομή των Σχολικών Συμβούλων Προσχολικής Αγωγής, των Διευθυντών και των Προϊσταμένων των Γραφείων Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

9. Θέματα υποδομών

Η Προϊσταμένη του νηπιαγωγείου σε συνεργασία με τις άλλες νηπιαγωγούς θα ορίσει την καταλληλότερη αίθουσα του νηπιαγωγείου ως χώρο που θα φιλοξενηθεί το τμήμα ή τα τμήματα του ολοήμερου προγράμματος. Όπου κρίνεται απαραίτητο χρησιμοποιούνται και οι χώροι του κλασικού τμήματος μετά την λήξη του κλασικού προγράμματος, ώστε να εξασφαλίζονται οι καλύτερες δυνατές συνθήκες παραμονής παιδιών στο νηπιαγωγείο. Στις περιπτώσεις που παρατηρηθούν παρεκκλίσεις της οδηγίας αυτής ενημερώνεται η Σχολική Σύμβουλος Προσχολικής Αγωγής, η οποία επιλαμβάνεται όλων των σχετικών θεμάτων.

Το εποπτικό υλικό που διαθέτουν τα νηπιαγωγεία αξιοποιείται από το σύνολο του διδακτικού προσωπικού. Συνεπώς, όλοι/ες οι νηπιαγωγοί χρησιμοποιούν το εποπτικό υλικό που υπάρχει, χωρίς να γίνεται διάκριση αν αυτό ανήκει στο κλασικό ή στο ολοήμερο τμήμα